

Danmark og euroen

Den økonomiske udvikling i og uden for euroen

Hvad betyder Danmarks euroundtagelse for dansk økonomi, hvorfor er det gået godt for Danmark i de seneste år, selv om vi stemte "nej" ved euroafstemningen i 2000, og hvordan er den økonomiske udvikling i henholdsvis landene inden for og uden for euroen?

Dansk økonomi i og uden for euroen

- Det er i de senere år gået godt i Danmark, og bedre end i de fleste andre lande i og uden for euroen. Danmark har været blandt de EU-lande med de største overskud på de offentlige finanser og den højeste beskæftigelse, og vi har oplevet en historisk lav ledighed.
- Det er gået godt i Danmark *på trods af* og ikke *på grund af* euroforbeholdet. Danmarks penge- og valutapolitik vil pga. fastkurspolitikken under normale omstændigheder uden valutauro være præcis den samme, som hvis vi er med euroen. Euroundtagelsen kan derfor *ikke* være årsagen til, at det går godt i Danmark.
- Grunden til, at det går godt i Danmark er at vi fører en sund finans- og strukturpolitik, og denne økonomiske politik vil kunne videreføres, uanset om vi er med i euroen eller om vi er uden for euroen.
- Den sunde økonomiske politik – herunder præcis samme rentepolitik som hvis vi havde været med i euroen – og det at vi indtil for nylig ikke har stået over for en økonomisk og finansiel krise, er også årsagen til at det er gået godt med dansk økonomi siden 2000 trods vores "nej" til euroen.
- Vi har siden 2000 haft normale eller gode tider, men har samtidig også vidst, at konsekvenserne af euroforbeholdet først for alvor ville vise sig under en krise som de har materialiseret sig nu.
- Den største økonomiske forskel på om Danmark er med i euroen eller står uden for euroen er, at Danmark under økonomiske og finansielle kriser vil være beskyttet mod pres på kronen og dermed ekstra rentestigninger, der forstærker kriserne, hvis Danmark er med i euroen, men ikke hvis vi står uden for euroen. Den aktuelle finansielle krise har vist denne omkostning ved euroundtagelsen, idet krisen har medført pres mod kronen og en markant udvidelse af det pengepolitiske rentespænd samt relativt store stigninger i de korte penge-markedsrenter.
- Havde den aktuelle finansielle krise indfundet sig på et tidspunkt, hvor Danmark i forvejen befandt sig i en konjunkturkrise, dvs. hvor de økonomiske

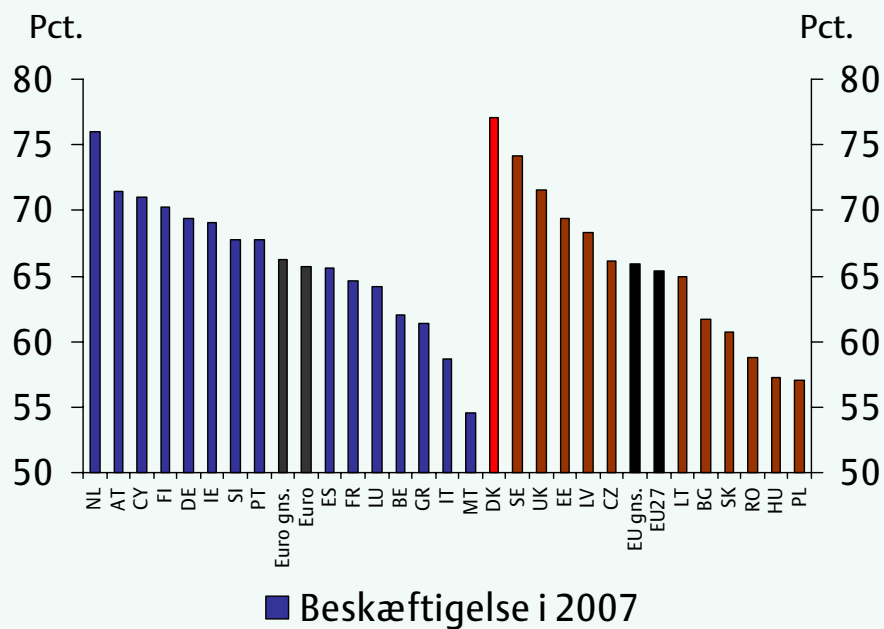
nøgletal havde været betydelig dårligere end det er tilfældet, ville konsekvenserne af at stå uden for euroen have været endnu større.

Den økonomiske udvikling i landene i og uden for euroen

- Det er i de senere år gået godt i flere lande både i og uden for euroen. Det er ikke korrekt, at det generelt går bedre i landene uden for euroen end i eurolandene.
- Der er en række lande – både eurolande og lande uden for euroen – der har ført en relativt sund politik og derfor haft en sund økonomisk udvikling i de senere år. Eksempler på eurolande er Finland, Luxembourg, Nederlandene og Østrig, og eksempler på lande uden for euroen er Danmark og Sverige. Danmark har imidlertid ført den samme pengepolitik som euroområdet, mens Sverige styrer sin rente efter sit eget inflationsmål, der omtrent svarer til ECB's mål. Omvendt er der både eurolande og lande uden for euroen, hvor det er gået knap så godt.
- Økonomiske resultater afhænger af medlemslandets økonomiske politik, og hvis man fører en sund politik, kan man klare sig godt, både i og uden for euroen. Men euroen giver nogle sikre fordele, som i normale tider er moderate, men som kan være store i krisetider.
- Mange lande står over for udfordringer med at sikre højere vækst og beskæftigelse samt mere sunde og holdbare offentlige finanser. Disse udfordringer skal håndteres via strukturreformer og en styrkelse af finanspolitikken, og kan ikke håndteres af valuta- og pengepolitik, uanset om man er i eller uden for euroen.

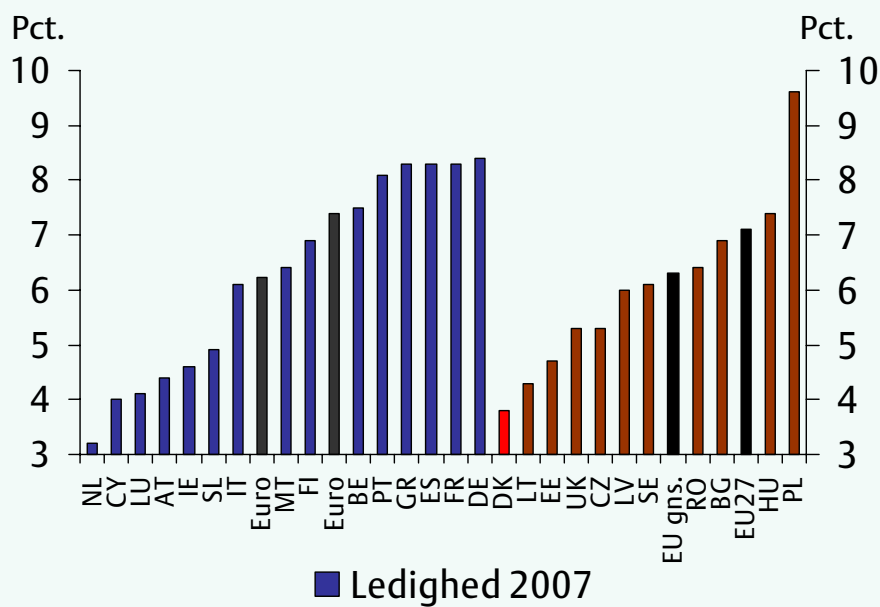
Figur 1

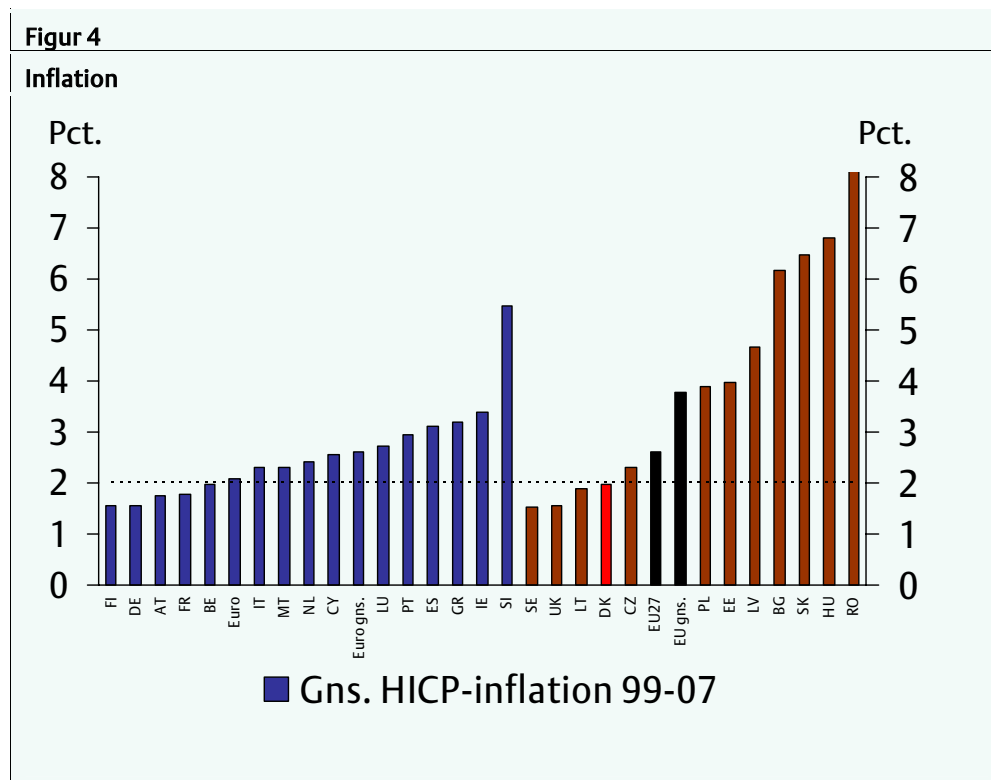
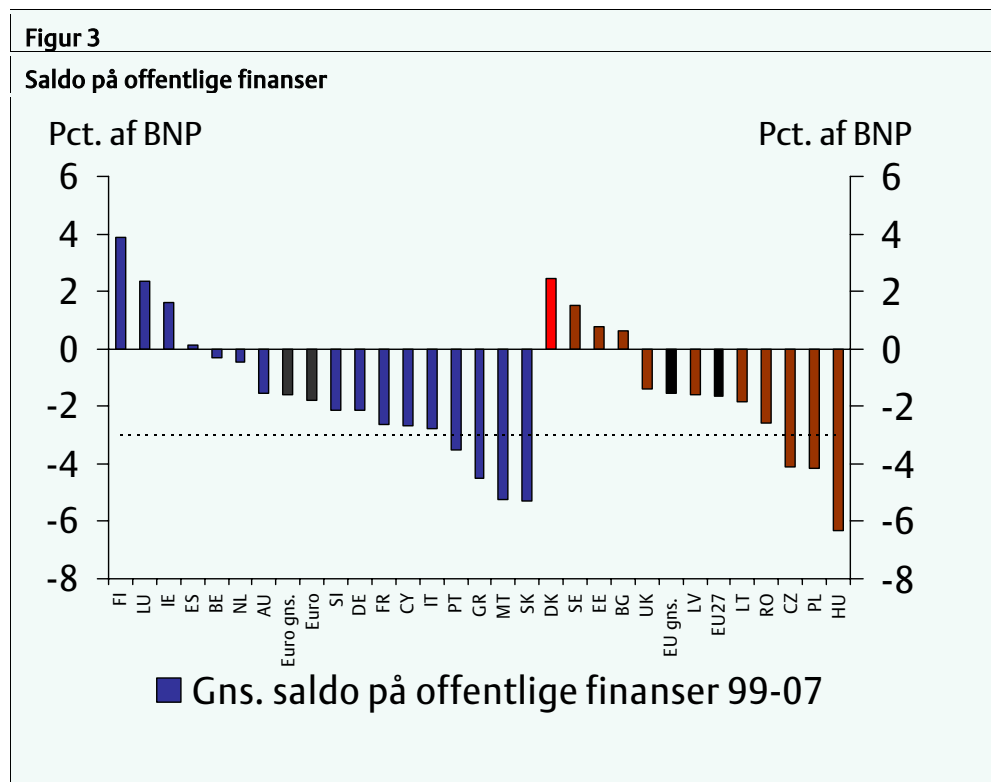
Beskæftigelse

Figur 2

Ledighed

Kilde: Ecowin, Ameco og egne beregninger